

Flygtninge er kun et kursus væk fra at få et job til 200 kr. i timen

Branchepakker: Et stigende antal kommuner skubber systematisk flygtninge hen mod de brancher, hvor der rent faktisk er jobåbninger. På Danish Crowns slagteri i Sæby er 15 flygtninge netop begyndt i oplæring.

Imad Zine, 39-årig flygtning fra Syrien, er én af 15 flygtninge, der er begyndt i et oplæringsforløb på Danish Crowns svineslagteri i Sæby. Der er gode chancer for derefter at få et fast job, viser et tilsvarende projekt hos Danish Crown i Blans i Sønderjylland.

Foto: Joachim Ladefoged

ORLA BORG
MARTIN JOHANSEN

orla.borg@jp.dk
martin.johansen@jp.dk

Lige før frokostpausen bliver den syriske flygtning Imad Zine mindet om, hvorfor de ansatte på Danish Crowns slagteri i Sæby i Nordjylland er pakket ind i sikkerhedsudstyr som bl.a. en brynje til at beskytte overkroppen og en stålhandske.

Hans sidemand er i gang med at slibe sin udskærerkniv, da den smutter og flyver igennem luften i retning mod Imad Zine. Heldigvis uden at ramme.

De 15 flygtninge i dette hjørne af produktionshallen er i en oplæringsgruppe og øver sig i at udbene og skære sværen af en griseforende. Den skal derefter deles i nakkefilet og bov.

Det er deres blot tredje dag, efter at de ugen forinden var på et todages hygiejnekursus for bl.a. at lære, at de skal vaske hænder konstant. Hver gang man går mellem afdelingerne, og hver gang man går til og fra pause. Også træ-

skeerne skal have en omgang. Efter 13 uger er de efter planen oplærte og har – hvis de viser hånddelag og god arbejdsmoral – mulighed for at skifte kontanthjælpen eller integrationsydelsen ud med en rigtig løn på 180-200 kr. i timen.

Det drømmer den 39-årige Imad Zine fra Syrien om. Et vækkeur, der ringer kl. 5 om morgenen i hjemmet i Skagen, og en bustur på 40 minutter skræmmer ham ikke. Det gør det heller ikke at arbejde i et andet fag end sit eget. Den syriske kurder fortæller, at han er uddannet ingeniør og arbejdede med at designe tøj i Syrien.

»Jeg vil gerne vise mine børn, at deres far arbejder og betaler skat til Danmark,« siger Imad Zine, der kom til landet med sin kone og to børn på nu fire og seks år og fik opholdstilladelse for 15 måneder siden.

1.200 jobåbninger om året
Oplæringsgruppen på Danish Crown med Imad Zine og 14 andre flygtninge, primært syrere, er et resultat af, at Frederikshavn Kommune

er begyndt at arbejde med de såkaldte branchepakker.

Her er filosofien, at kommunen udpeger de brancher, hvor der er flest årlige jobåbninger og siger til flygtningene, at de skal vælge én af disse. Herefter kommer flygtningene i et praktikforløb, hvor målet er, at det skal ende med et ordinært job.

I Frederikshavn ligger branchepakkerne inden for landbrug, rengøring, detailbranchen, hotelservice og rengøring, fødevarerindustrien og pleje og omsorg.

En analyse viste, at der alene i de seks brancher er ca. 1.200 jobåbninger, påpeger Matthias Blum Danielsen, projektleder for branchepakkerne i kommunen.

»Vi er blevet mere styrende end tidligere, fordi vi nu ved, hvor jobbene er,« siger han.

Eksempelvis får flygtninge med en uddannelse eller erhvervs erfaring i bagagen kun lov at gå deres egen vej, hvis der er udsigt til et job i deres branche inden for 12 måneder. Ellers skal de ind i en branchepakke, også selv om de har en lang videregående uddannelse fra hjemlandet

HVAD SKAL DE LAVE?

Det er en akut trussel for hele velfærdssamfundet, hvis ikke de titusinder af flygtninge i Danmark hurtigt kommer i arbejde, fastslår regeringen.

Men hvordan kan årtiers fejlslagne integration vendes? Jyllands-Posten undersøger udfordringen.

og hellere vil satse på den.

Det styrende princip er klart: Den kortest mulige vej til selvforsørgelse skal vælges, og den går ofte igennem et ufaglært job. Derefter kan flygtningen selv arbejde sig op eller tage yderligere uddannelse i fritiden, ligesom

en dansker, der læser en HD på aftenskole, pointerer Matthias Blum Danielsen. Danskundervisningen ligger i øvrigt også typisk i fritiden ud over de 37 timers praktik. På Danish Crown foregår det på virksomheden to gange om ugen efter arbejde.

Mangler en rød tråd

Frederikshavn Kommune har indført branchepakkerne i en erkendelse af, at man har været for dårlig til at få flygtninge og familiesammenførte i løbet af det treårige integrationsprogram.

Det samme udgangspunkt har de øvrige 14 danske kommuner, der arbejder med branchepakker, siger Lars Larsen fra konsulentfirmaet LG Insight, der har udviklet konceptet. Han mener, at mange kommuner har fægtet lidt i blinde.

»Hvis man går ind og kigger på nogle forløb for flygtninge, så stritter det i alle retninger uden en rød tråd. Det er fordi, medarbejderne i kommunens integrationsindsats typisk er dygtige, men de ved ikke, hvor de re-

levante job er for flygtninge og indvandrere. Det handler om at få dem sat ud i nogle virksomhedspraktikker dér, hvor der er en sandsynlighed for, at de kan blive ansat senere,« siger Lars Larsen, der betoner vigtigheden af, at flygtningene kommer i gang med en branchepakke og ud på virksomhederne med det samme, dvs. inden for en-to uger efter, at de har fået opholdstilladelse og er blevet placeret i en kommune.

I det første virksomhedsforløb træner man de almene kompetencekrav som at kunne møde til tiden og indordne sig under en leder. Det andet praktikforløb i en virksomhed træner de tekniske kvalifikationer. Hvis det er inden for detailsektoren er det f.eks. at fylde varer på hylderne. Og i det tredje forløb placeres flygtningen på en virksomhed, hvor man ved, at der inden for kortere tid er brug for arbejdskraft.

»I gennemsnit tager det 42 uger, før en flygtning får et job, men pointen er, at vi fortsætter med praktik, indtil der er et job. Ingen bliver sluppet før,« siger Lars Lar-

Nu er det ikke kun litauere, der vil gøre rent

■ Firmaet Blæksprutten i Hjørring oplever, at flygtninge i modsætning til ledige danskere er villige til at tage rengøringsjob.

ORLA BORG
MARTIN JOHANSEN

orla.borg@jp.dk
martin.johansen@jp.dk

I Nordjylland er der opstået et grænseoverskridende samarbejde.

Frederikshavn Kommune har lavet en aftale med firmaet Blæksprutten i nabokommunen Hjørring om at tage 14 flygtninge i praktik. Blæksprutten tilbyder bl.a. hjemmehjælp og rengøring og har ifølge adm. direktør Vibeke Haaning planer om at vokse sig markant større end de nuværende 60 medarbejdere.

Derfor skal virksomheden rekruttere arbejdskraft. Til rengøringsdelen har det hidtil været svært at finde motiverede danske medarbejdere, fortæller hun. I stedet har man taget fem personer ind fra Litauen.

»Jeg er ligeglad med, hvor folk kommer fra, bare de er passionerede, nærværende og gør sig umage,« siger Vibeke Haaning og fortsætter: »Vi har et problem med at rekruttere stabile danskere, som vil gøre en forskel i rengøringsbranchen.«

Det vil til gengæld flygtningene, som derfor sagtens kan konkurrere med litauere om fremtidige stillinger, siger direktøren, der i øvrigt sidder i byrådet i Hjørring for Venstre.

Flere af flygtningene er allerede blevet lovet et fast

job til overenskomstløn på ca. 130 kr. i timen, når de med udgangen af februar er færdige med praktikforløbet.

Fast morgenrengøring

En af dem er den 26-årige Japan Mhreteab fra Eritrea, der fik opholdstilladelse og kom til Frederikshavn i juni 2015. Fra den 1. marts skal han arbejde 10-15 timer om ugen, indtil han er færdig med sprogskolen til juni.

Derefter kan han gå på fuld tid eller fortsætte med morgenvagterne, hvis han kommer ind på en uddannelse. Han vil gerne være sygeplejerske, men overvejer først at blive social- og sundhedshjælper.

»Det er ikke noget problem for mig at arbejde og studere 12 timer om dagen. Jeg vil bare gerne have et godt liv i Danmark,« siger Japan Mhreteab, der flygtede fra Eritrea for at undgå militærtjeneste.

Frederikshavn Kommunes aftale med Blæksprutten ligger inden for konceptet om de såkaldte branchepakker og indebærer, at kommunen skal rydde forhindringer af vejen for et ordinært job. Med store afstande imellem de steder, hvor der skal gøres rent i det nordjyske, er det nødvendigt med et kørekort. Hidtil har Japan Mhreteab i oplæringsperioden fulgt rundt med en fast medarbejder, men nu skal han snart selv til at køre. Og kørekortet betaler kommunen:

»Jeg er meget glad, for kommunen har givet mig en stor chance,« siger han.

sen, der tilføjer, at 35 pct. af dem, der kommer ind i en branchepakke, har fået et ordinært job inden for et år.

Må muslimer slagte grise?

50 pct. er blevet jobparate og er klar, når der kommer en jobåbning, mens de resterende 15 pct. falder fra af forskellige årsager, siger han.

Hvor mange af flygtningene, der ender med at få et job på Danish Crown, er uvist. Men med 750 timelønnede i Sæby og ca. 75 jobåbninger om året er der i hvert fald muligheder.

Og den mulighed håber Ahmad Mousa, syrisk flygtning på 31 år, at gribe. Selv om han er muslim, har han ikke noget problem med at være med til at slagte svin.

»Min religion siger kun, at jeg ikke må spise svinekød. Det er et job som alle andre, og jeg blander ikke religion og arbejde,« siger han.

Det er dog ikke alle på oplæringsholdet, der er begejstrede for branchepakken. En af de 15 flygtninge – en ung mand, der ønsker at være anonym – fortæller, at han kun er der, fordi kommunen

ellers ville trække ham i konstanthjælpen.

Projektleder Matthias Blum Danielsen bekræfter, at fravær udløser en økonomisk sanktion. Han fortæller videre, at et par stykker har luftet bekymringer om, at det var haram – forbudt ifølge islam – at arbejde med grise. Men andre af flygtningene sagde, at de havde talt med en imam og fået bekræftet, at det ikke er noget i vejen for det.

»Vi har ridset lovgivningen op og gjort klart, at der ikke er noget alternativ. Ingen bliver fritaget for branchepakkerne,« siger Matthias Blum Danielsen.

Ledige danskere også i spil

Men hvad med de ledige danskere i Frederikshavn Kommune? Bliver det ikke svære for dem at få et job, når kommunen satser på at få flygtningene i gang? Ifølge Danish Crowns pressechef Jens Hansen er det ikke et enten-eller. Der bliver også ansat udlændinge som tyskere og østeuropæere på slagterierne, og det kunne lige så godt være nogle af disse stillinger, der i stedet går til her-

boende flygtninge og familiesammenførte. Desuden vil der også fortsat være oplæring af ledige danskere, og ledige med slagterierfaring kommer normalt foran i køen, siger pressechefen.

I Frederikshavn Kommune begyndte man først med branchepakkerne i oktober i fjor, og det er derfor for tidligt at aflæse resultaterne. Men succeskriteriet er, at 50 personer skifter konstanthjælpen eller integrationsydelsen ud med et ordinært job det første år, fortæller Matthias Blum Danielsen. I dag er 351 personer i gang med integrationsprogrammet, og Frederikshavn står til at modtage yderligere 256 flygtninge i 2016. Hertil kommer familiesammenførte.

Prince Balezi, en 28-årig flygtning fra Congo, er fast besluttet på at blive én af de 50, der kommer i job. I frokostpausen på Danish Crown spiser han en sandwich og chokolader fra en medbragt æske After Eight:

»Jeg vil gerne stå på egne ben. Gud har skabt os mennesker med muskler, så vi kan arbejde.«

FLYGTNINGE

Branchepakker

Konceptet med "branchepakker" er udviklet af konsulentfirmaet LG Insight i samarbejde med Vejle Kommune. 15 kommuner arbejder med branchepakker, og 22 er på venteliste til at komme i gang.

Filosofien er, at kommunen igennem en grundig analyse udpeger de brancher, hvor der årligt er så mange jobåbninger, at det er realistisk for flygtninge og familiesammenførte at ende med et ordinært job.

Flygtningen skal igennem virksomhedspraktikker på tre niveauer, alle med klare mål. Kommunen forpligter sig til at skaffe disse praktikpladser uden ventetid, så der ikke er afbrydelser i forløbet.

Branchepakke-forløbet tager typisk op mod et år, men fortsætter, indtil deltagerne er i ordinært job.

Den 26-årige flygtning Japan Mhreteab fra Eritrea er i praktik hos firmaet Blæksprutten, som allerede har tilbudt ham fast ansættelse fra den 1. marts. Foto: Rune Aarestrup Pedersen